

gyarországi lengyel nemzetiségű zsidóknak az érdekében. *PRO*, Fo. 371/42809, 34. és 157. o.

227. Lévai, *Fehér könyv*, i. m., 56–57. o.

228. Graham, *Pope Pius XII.*, i. m., 5–6. o.

229. *PRO*, Fo. 371/42815. 116–118. o. A szöveget Harrison küldte el Washingtonba, augusztus 5-én (5040-es sz. távirat).

230. *PRO*, Fo. 371/42807, 106. o.

231. *Great Britain. House of Commons. Parliamentary Debates (Hansard)*. 1944, i. m., 401. 1944. július 5.: 1160–1162. o. Eden megjegyzéseiről még ugyanazon a napon beszámolt a DNB, a Német Hírügynökség is. *RLB*, 341. dok.

232. Churchill július 13-i levelében elismételte az érseknek az Eden július 5-i alsóházi észrevételében kifejtett érveket. *PRO*, Fo. 371/42809, 108. o.

233. *Vádirat*, 3:109–110. o. A német külügyminisztérium sajtóosztálya feljegyzést készített az érseknek a magyarokhoz intézett kérelméről. *RLB*, 343. dok.

234. Ilyen üzenetekre példaképpen lásd *Vádirat*, 3:238, 255–256. o. Július vége felé a szövetségesek repülői röpcédulákat dobtak le Magyarországot felett, amelyeknek egyik oldalán ez állt: „Tiszta a lelkiismereted?” *Uo.*, 357. o.

235. *PRO*, Fo. 371/42809, 115. o.

236. Anne O'Hare McCormick különösen meggyőző cikket írt a *The New York Times* 1944. július 15-i számában (Victims of the Last Fury of the Nazis), sürgetve az emberiség és kereszténység erőit: vessenek be mindent, hogy a németek ne győzzenek az „emberi lélek elleni háborújukban”.

237. Ezek között sok amerikai–magyar szervezet volt. Az Európai Zsidó Emberek Megmentésére Alakult Rendkívüli Bizottság által tartott június 17-i nagygyűlésen a szervezetek képviselői elítélték a magyarországi zsidók elleni irtó hadjáratot. *The New York Times*, 1944. június 18.

238. *Uo.*, 1944. június 4.

239. *Uo.*, 1944. június 22. Noha a lépés mellőzte a szokásos diplomáciai csatornákat. Hull később jóváhagyta. *Uo.*, 1944. június 27.

240. *The Department of State Bulletin*. Washington, 11., no. 264. 1944. július 16.: 59. o.

241. David S. Wyman: „Why Auschwitz Was Never Bombed.” *Commentary*, 65. no. 5. 1978. május 37–46. o.; Erich Kulka: „Auschwitz Condoned.” *The Wiener Library Bulletin*, London, 23. no. 1 New Series No. 14. 1968–69 tele: 2–5. o.; „The Controversy About the Bombing of Auschwitz.” *uo.* 18. no. 2. 1964. április: 20 o.; Herbert Druks: „Why the Death Camps Were Not Bombed.” *The American Zionist*, 1976. december, 18–21. o.; Roger M. Williams: „Why Wasn't Auschwitz Bombed?” *Commonweal*, 1978. november 24., 746–751. o. Vágó Béla: „The British Government and the Fate of Hungarian Jewry in 1944.” *RAH*, 215–219. o. Lásd továbbá *PRO*, Fo. 371/PREM 4/51/10. 1362–1363., 1365–1367. o., 371/42808, 107–108. o., 371/42809, 127–137., 142–149. o. és 371/42814, 188–200. o.

242. Lásd John J. McCloy 1944. július 4-én Pehle-nek írt levelét.

243. A politikai nyilatkozatot a háborús osztály adta ki a britek bátorítására a Háborús Menekültügyi Hivatal felállítását után. Wyman, i. m., 39. o.

244. A szövetségesek Auschwitz és a hozzá vezető vasútvonalak bombázását nem találták indokolhatónak, ám 1945. február 13–14-én 1400 repülőgépet vetettek be Drezda (Németország „elbai Firenzéje”) elpusztítására, pedig a városban – művészeti és építészeti központ lévén – néhány könnyűipari üzemen kívül semmi ipar nem volt. További részleteket lásd „Dresden Rebuilt” *Time*, 1970. február 23. 32. o.